

Kulturutskottets betänkande 2019/20:KrU11

Frågor om film och public service

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. medie- och informationskunnighet, lokala filmarkiv samt former för public services verksamhet.

I betänkandet finns nio reservationer (M, SD, C, V, L) och två särskilda yttranden (M, C).

Behandlade förslag

Cirka 50 yrkanden från allmänna motionstiden 2019/20.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Utskottets överväganden.....	8
Medie- och informationskunnighet	8
Inflytandestruktur, finansiering och spridning av film	9
Lokala filmarkiv och nationalscen för film	11
Medelsvillkor och riktlinjer för public services sändningar	12
Distributionskanaler för public service.....	15
Nordiskt samarbete inom public service.....	17
Motioner som bereds förenklat.....	18
Reservationer	20
1. Medie- och informationskunnighet, punkt 1 (V)	20
2. Inflytandestruktur, finansiering och spridning av film, punkt 2 (M)	21
3. Inflytandestruktur, finansiering och spridning av film, punkt 2 (SD)....	21
4. Lokala filmarkiv och nationalscen för film, punkt 3 (SD, V).....	22
5. Medelsvillkor och riktlinjer för public services sändningar, punkt 4 (SD)	23
6. Medelsvillkor och riktlinjer för public services sändningar, punkt 4 (C)	25
7. Medelsvillkor och riktlinjer för public services sändningar, punkt 4 (L).....	26
8. Distributionskanaler för public service, punkt 5 (C).....	27
9. Nordiskt samarbete inom public service, punkt 6 (SD)	27
Särskilda yttranden	29
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (M).....	29
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (C).....	29
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	30
Motioner från allmänna motionstiden 2019/20	30
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som bereds förenklat och avstyrks av utskottet.....	35

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Medie- och informationskunnighet**

Riksdagen avslår motion

2019/20:2147 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4.

Reservation 1 (V)

2. **Inflytandestruktur, finansiering och spridning av film**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:341 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD) yrkandena 3 och 12 samt

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 15.

Reservation 2 (M)

Reservation 3 (SD)

3. **Lokala filmarkiv och nationalscen för film**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:137 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 2 och

2019/20:2864 av Anna Sibinska och Mats Berglund (båda MP).

Reservation 4 (SD, V)

4. **Medelsvillkor och riktlinjer för public services sändningar**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:1056 av Runar Filper (SD) yrkande 1,

2019/20:1092 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 7,

2019/20:1152 av Lars Beckman (M),

2019/20:1459 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) yrkandena 1 och 3,

2019/20:2948 av Edward Riedl (M),

2019/20:3125 av Sten Bergheden (M) yrkandena 2–4,

2019/20:3151 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 2–4,

2019/20:3255 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 26 och

2019/20:3378 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 13.

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

Reservation 7 (L)

5. **Distributionskanaler för public service**

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:903 av Per Lodenius (C),

2019/20:1459 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) yrkandena 2 och 4,

2019/20:2720 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,

2019/20:2954 av Edward Riedl (M),
2019/20:2958 av Edward Riedl (M) och
2019/20:3255 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 28.

Reservation 8 (C)

6. Nordiskt samarbete inom public service

Riksdagen avslår motionerna

2019/20:704 av Mats Nordberg och Staffan Eklöf (båda SD),

2019/20:1092 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 4 och

2019/20:3143 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 4.

Reservation 9 (SD)

7. Motioner som bereds förenklad

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 23 april 2020

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Per Lodenius (C), Angelika Bengtsson (SD), Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M), Niklas Wykman (M), Alexandra Völker (S), Anna Vikström (S), Annelie Karlsson (S), Ingela Nylund Watz (S), Jörgen Hellman (S), Ciczie Weidby (V), David Lång (SD), Robert Stenkvist (SD), Karolina Skog (MP) och Camilla Brodin (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 47 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2019/20 om bl.a. medie- och informationskunnighet, lokala filmarkiv samt former för public services verksamhet. Av dessa behandlas 14 yrkanden i förenklad form eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Motionsförslagen finns i bilaga 1. I bilaga 2 finns de motionsyrkanden som bereds förenklad.

Statens medieråd besökte utskottet tillsammans med Kommittén för nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet (dir. 2018:88) den 4 februari 2020 för att informera om bl.a. arbetet kring medie- och informationskunnighet.

Bakgrund

Nationella mål inom medie- och filmområdet

Mediepolitiska mål

De mål för mediepolitiken som riksdagen beslutat är att stödja yttrandefrihet, mångfald, massmediernas oberoende och tillgänglighet samt att motverka skadlig mediepåverkan (prop. 2014/15:1 utg. omr. 17, bet. 2014/15:KrU6, rskr. 2014/15:96).

Filmpolitiska mål

Sedan den 1 januari 2017 har staten helhetsansvar för den nationella filmpolitiken som finansieras via statsbudgeten och styrs av filmpolitiska mål som fastställts av riksdagen (prop. 2015/16:132, bet. 2015/16: KrU11, rskr. 2015/16:289).

Målen är följande:

- Utveckling och produktion av värdefull svensk film sker kontinuerligt och i olika delar av landet.
- Allt fler ser värdefull film som sprids och visas i olika visningsformer i hela landet.
- Filmavret bevaras, används och utvecklas.
- Svensk film sprids alltmer utomlands och kvalificerat internationellt utbyte och samverkan sker på filmområdet.
- Barn och unga har goda kunskaper om film och rörlig bild och ges möjligheter till eget skapande.

- Jämställdhet och mångfald präglar filmområdet.
- Filmen bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet.

Tillkännagivanden inom filmområdet

Inom filmområdet finns det tre tillkännagivanden som inte är slutbehandlade. Det gäller en utredning om filmpolitikens framtid och finansieringen av filmpolitiken (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289) samt om parts- och branschsamverkan (bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91).

Finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst

Den 1 januari 2019 trädde lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst i kraft (prop. 2017/18:261, bet. 2018/19:KrU2, rskr. 2018/19:24). Detta innebär bl.a. att den tidigare radio- och tv-avgiften har ersatts med en individuell public service-avgift som ska betalas av den som har fyllt 18 år, som är obegränsat skattskyldig och som har en beskattningsbar förvärvsinkomst. Enligt lagen fattar riksdagen fr.o.m. tillståndsperioden 2020–2025 beslut om tilldelning av avgiftsmedel för hela perioden. Därefter fastställer riksdagen årligen avgiftsmedel till public service-bolagen Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Television AB (SVT) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR).

Riksdagen godkände i oktober 2019 att medelstillelningen till respektive företag ska höjas med 2 procent per år under tillståndsperioden 2020–2025 och att riktlinjen för fastställande av medel skulle vara 3 077 100 000 kronor till SR, 5 041 200 000 kronor till SVT och 445 100 000 kronor till UR (prop. 2018/19:136, bet. 2019/20:KrU2, rskr. 2019/20:20). Riksdagen beslutade i december 2019 om utbetalning av medel från public service-kontot till public service-bolagen i enlighet med riktlinjebeslutet. (prop. 2019/20:1 utg. omr. 17, bet. 2019/20:KrU1, rskr. 2019/20:98).

Sändningstillstånd för radio och tv i allmänhetens tjänst 2020–2025

Riksdagen fattade i oktober 2019 beslut om villkor och riktlinjer för public service-bolagens verksamhet under tillståndsperioden som sträcker sig från den 1 januari 2020 t.o.m. den 31 december 2025 (prop. 2018/19:136, bet. 2019/20:KrU2, rskr. 2019/20:20). Utgångspunkten för villkoren är att de uppdrag och villkor som gällde under föregående tillståndsperiod (2014–2019) ska fortsätta att gälla. De förändringar i riktlinjerna som beslutades utgår i huvudsak från det förändrade medielandskapet och utvecklingstrender inom mediemarknaden respektive mediekonsumtionen. Även beredskapsunderlaget har uppdaterats för att det tydligare ska framgå att SR och SVT ingår i det svenska totalförsvaret.

Regeringen fattade därefter, i december 2019, beslut om sändningstillstånd, medelsvillkor och krav på tillgänglighet till tv-sändningar för public service för perioden 2020–2025.

2018-års tryck- och yttrandefrihetskommitté

I juni 2018 gav regeringen en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att utreda vissa frågor på tryck- och yttrandefrihetens område (dir. 2018:51). Kommittén ska bl.a. analysera om public service-bolagens oberoende är tillräckligt garanterat genom nuvarande reglering i grundlag och i vanlig lag och annars överväga om oberoendet kan och bör stärkas ytterligare genom ändringar i grundlag.

Kommittén ska också överväga om det finns skäl att möjliggöra villkor för radio och tv i allmänhetens tjänst som är oberoende av om sändningen eller tillhandahållandet sker genom tråd eller på annat sätt.

Uppdraget ska redovisas senast den 26 augusti 2020 (Justitiedepartementet).

Ändringar i AV-direktivet

2018-års AV-utredning lämnade sitt betänkande i augusti 2019 (SOU 2019:39). Utredningen hade i uppdrag att göra en översyn av radio- och tv-lagen (2010:696) för att bl.a. genomföra ändringar i de gemensamma europeiska reglerna i det s.k. AV-direktivet. Utredningens direktiv omfattade också frågor kopplade till förslaget som branschorganisationen Utgivarna presenterat om ett utökat medieetiskt självregleringssystem.

Regeringen har aviserat en proposition i ärendet under maj månad 2020.

Utskottets överväganden

Medie- och informationskunnighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ett kunskapslyft för lärare i medie- och informationskunskap. Utskottet hänvisar till pågående utredningsarbete och gjorda insatser.

Jämför reservation 1 (V).

Motionen

Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkar i partimotion 2019/20:2147 yrkande 4 att regeringen bör ge Statens medieråd i uppdrag att inrätta ett kunskapslyft för lärare i medie- och informationskunskap (MIK). Motionärerna hänvisar bl.a. till Statens medieråds bedömning att det enbart är genom skolan som alla barn och unga kan nås av en fullgod MIK-undervisning.

Utskottets ställningstagande

Förmågan att hitta, analysera, kritiskt värdera och skapa innehåll i medier, brukar sammanfattas som medie- och informationskunnighet (MIK). Utskottet delar bedömningen att barn och unga behöver förstå hur deras egen medieanvändning kan påverka såväl dem själva som andra. För att kunna navigera i informationssamhället behövs kompetenser i såväl sök- och källkritik som god förståelse för dagens medieteknik och medielogik.

Statens medieråd har bl.a. i uppdrag att verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Myndigheten ska följa medieutvecklingen när det gäller barn och unga samt sprida information och ge vägledning om barns och ungas mediesituation. Statens medieråd har utarbetat ett anpassningsbart utbildningsprogram, MIK för mig, som ger pedagoger och bibliotekarier stöd i att lära ut källkritiskt tänkande och kunskap om det förändrande medielandskapet genom färdiga lektioner och byggbara moduler.

Den analys som Statskontoret 2018 fick i regeringsuppdrag att göra av verksamheten vid Statens medieråd visade att det fanns en stor överlappning av verksamheter mellan Statens medieråd och Skolverket, UR samt Internetstiftelsen (2018:9). I september 2019 uppdrog regeringen åt Statens medieråd att stärka myndighetens samordnande roll i arbetet med medie- och informations-kunnighet. Myndigheten ansvarar nu för det nationella aktörsnätverket MIK Sverige, vars syfte är att genom samverkan mellan olika aktörer utveckla kunskap och effektivisera arbetet inom området.

Vidare tillsatte regeringen i augusti 2018 en utredning om en nationell satsning på medie- och informationskunnighet och det demokratiska samtalet (dir. 2018:88). En särskild utredare ska, i samverkan med andra aktörer, arbeta med utåtriktade insatser som ökar motståndskraften mot desinformation, propaganda och näthat hos barn, unga och vuxna, bl.a. med hjälp av MIK. Uppdraget ska redovisas senast den 20 oktober 2020 och är en del av regeringens Demokratistrategi¹.

MIK utgör även en viktig del av UR:s folkbildnings- och utbildningsuppdrag.

Utskottet välkomnar de insatser som regeringen och myndigheterna har gjort och gör för att stärka de statliga insatserna kring MIK. Utskottet avstyrker därmed motion 2019/20:2147 (V) yrkande 4.

Inflytandestruktur, finansiering och spridning av film

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om illegal spridning av film, filmbranschens insyn och påverkan samt tilldelning av medel efter könsfördelning. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför reservation 2 (M) och 3 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2019/20:3048 yrkar Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 15 att regeringen bör utreda hur illegal spridning av filmer kan beivras.

Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkar i kommittémotion 2019/20:341 att filmbranschens insyn och påverkan via branschråden bör förbättras (yrkande 3) och att det i filmpolitiken inte bör anslås ekonomiska medel efter könsfördelning (yrkande 12).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att den digitala tekniken bör användas för att öka tillgängligheten till film genom legala affärsmodeller, medan illegal spridning är ett hot mot filmen och dess framtid. Om människor slutar att betala för att se film undergräver detta branschens möjlighet att finansiera och därmed också producera film.

Immaterialrätten syftar bl.a. till att skapa incitament till fortsatt innovation, kreativitet och samhällsutveckling och att främja ett rikt och mångfasetterat kulturutbud och bidra till ett fungerande näringsliv. Utskottet noterar i sammanhanget att regeringen i proposition 2019/20:149 Skärpta straff för de

¹ Strategi för en stark demokrati – främja, förankra, försvara.

allvarligaste fallen av immaterialrättsintrång, föreslår att straffskalorna för de allvarligaste fallen av immaterialrättsintrång skärps genom att särskilda straffskalor för uppsåtliga grova brott införs i de sju immaterialrättsliga lagarna. Straffet föreslås vara fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Regeringen föreslår även en harmonisering genom att åtalsprövningsregler införs i samtliga sju immaterialrättsliga lagar, vilket i korthet innebär att allmänt åtal bör kunna väckas när det är motiverat från allmän synpunkt. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2020.

Vad gäller motionsyrkandet om att filmbranschens insyn och påverkan via branschråden bör förbättras, noterar utskottet att Statskontoret på uppdrag av regeringen analyserat hur Stiftelsen Svenska Filminstitutet (SFI) sedan den 1 januari 2017 har anpassat sin verksamhet till den statliga finansierings- och styrningsmodell för svensk film. Uppdraget redovisades i maj 2019 (2019:9). Statskontoret menar bl.a. att SFI särskilt behöver förtydliga branschrådets roll och vidare att regeringen eventuellt bör tydliggöra rådets roll och använda ett annat bedömningssystem. Regeringen anför att SFI och regeringen fört samtal med berörda aktörer om rådets funktion. SFI har tagit fram en reviderad arbetsordning, bl.a. för att stärka återkopplingen från SFI till råden och för att öka transparensen. Den nya arbetsordningen antogs av styrelsen i december 2019. I regeringens beslut om riktlinjer för statens bidrag till SFI för budgetåret 2020 anges att rådets syfte är att ha en rådgivande roll i utformningen av de filmpolitiska stöden och i andra frågor som är relevanta för rådsaktörerna. Regeringen följer löpande utvecklingen (skr. 2019/20:75).

När det gäller yrkandet om könsfördelning i medelstilledelningen vill utskottet peka på målen att jämställdhet och mångfald präglar filmområdet respektive att filmen bidrar till att stärka yttrandefriheten och det offentliga samtalet. Utskottet noterar att SFI utarbetat sin andra strategi för bred representation (2020-03-03). Ett rättvist och rättssäkert perspektiv ska enligt strategin genomsyra alla aktiviteter i hela organisationen. SFI ska bl.a. sträva efter att långsiktigt främja och upprätthålla en bred representation genom att ta tillvara kompetensen hos medarbetare, stödsökande och andra som berörs av SFI:s uppdrag. Likaså ska en bred representation genomsyra urvalsprocesser och kommunikation. SFI påbörjade under 2019 en särskild satsning riktad mot kvinnliga manusförfattare. Utskottet noterar i sammanhanget att SFI i sin resultatredovisning för 2019 redovisar att jämställdheten varierar mellan olika stödkategorier. Andelen kvinnor som producerar långfilmer med produktionsstöd efter beslut av konsulent har ökat med 35 procentenheter 2017–2019 medan andelen kvinnor som producerat långfilm med marknadsstöd har ökat från 25 procent till 100 procent under samma period. Här har dock andelen regisserande kvinnor minskat med 5 procentenheter. Denna kategori har också störst variation över åren av andelen kvinnor som manusförfattare. Produktionsstöd till lång dokumentärfilm är den stödkategori som har jämnast könsfördelning, ca 50 procent, för såväl manus och regi som produktion.

Mot bakgrund av ovanstående avstyrker utskottet motionerna 2019/20:341 (SD) yrkandena 3 och 12 samt 2019/20:3048 (M) yrkande 15.

Lokala filmarkiv och nationalscen för film

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att utreda status för lokala filmarkiv och möjligheterna att upprätta en nationalscen för film. Utskottet hänvisar till pågående arbete. Jämför reservation 4 (SD, V).

Motionerna

Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkar i kommittémotion 2019/20:137 yrkande 2 att regeringen bör utreda statusen för de lokala filmarkiven och säkerställa att det finns kompetens, teknik och ekonomiska resurser för att digitalisera dess arkiv samt fastställa om det kan vara aktuellt med ett uppdrag till SFI att ta hand om lokala filmarkiv som riskerar att bli förstörda.

I motion 2019/20:2864 av Anna Sibinska och Mats Berglund (båda MP) yrkas att regeringen bör utreda möjligheterna att upprätta en nationalscen för film. Motionärerna anför att uppdraget bör vara att visa kvalitetsfilm, såväl ny som gammal med högt ställda krav på biografens visningsteknik.

Utskottets ställningstagande

Ett av de filmpolitiska målen inom ramen för den statliga filmpolitiken är ett filmarv som bevaras, används och utvecklas.

Utskottet vill hänvisa till att den särskilda statliga satsningen för att bevara filmarvet 2014–2018, som sedan 2019 har en långsiktig finansiering, har lett till att drygt 400 filmer digitaliserats (prop. 2019/20:1 utg. omr. 17). Utskottet noterar också att SFI i sin resultatredovisning för 2019 tar upp att de mottagit en donation om ca 3 000 objekt från SF Studios samt att SFI är en resurs för andra offentligt finansierade institutioner som har analoga samlingar i sina filmer. SFI uppger också att de kommer att intensivifiera det arbetet under de kommande åren.

Vad gäller yrkandet om en nationalscen för film vill utskottet uppmärksamma att SFI har i uppdrag att levandegöra filmhistorien genom visning och contextualisering av film. SFI driver Cinemateket som visar film i Stockholm, Göteborg och Malmö. I Stockholm bedrivs även Unga Cinemateket med gratis filmvisning för barn upp till 15 år. Vidare syftar Cinemateket skola till att ge kunskap om den rörliga bildens estetik, uttryck och historia. Även föremålen i SFI:s samlingar illustrerar den rörliga bildens tekniska och estetiska utveckling och lånas regelbundet ut till olika i utställningar.

Utskottet vill i sammanhanget också nämna de medel som beviljas filmkulturell verksamhet inom ramen för kultursamverkansmodellen. Under 2018 beviljades ca 17 miljoner kronor i statligt stöd till bl.a. verksamhet för barn och unga, talangutveckling och fortbildning.

Utskottet ser det fortsatta behovet av att inventera och digitalisera det analoga filmbeståndet, inte minst utifrån tillgång till kompetens och teknisk utrustning. Utskottet är dock inte berett att i nuläget rikta något tillkännagivande till regeringen om att utreda status för lokala filmarkiv. Utskottet ser heller inga skäl att tillstyrka yrkandet om en nationalscen för film. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:137 (V) yrkande 2 och 2019/20:2864 (MP).

Medelsvillkor och riktlinjer för public services sändningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avstyrker motionsyrkanden om public service-bolagens oberoende, villkoren för deras finansiering och innehållet i sändningarna. Utskottet hänvisar till villkor och riktlinjer för innevarande sändningstillstånd 2020–2025 samt till aktuell lagstiftning.

Jämför reservation 5 (SD), 6 (C) och 7 (L).

Motionerna

Lars Beckman (M) vill i motion 2019/20:1152 att regeringen utreder förutsättningarna för att upphandla delar av radio- och tv-programmen i allmänhetens tjänst. I motion 2019/20:1459 anför Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) att grundförutsättningarna för public service, dvs. dess oberoende och självständighet, bör säkerställas (yrkande 1) och att public service-uppdraget som sådant bör renodlas (yrkande 3). Edward Riedl (M) vill i motion 2019/20:2948 att regeringen ser över möjligheterna att främja en rikstäckande public service och motverka en centralisering av public service-bolagen. Motionären menar att den starka centraliseringen av journalister till Sveriges största stad bör motverkas genom public service. Sten Bergheden m.fl. (M) yrkar i motion 2019/20:3125 yrkande 2 att regeringen ser över vilka verksamheter som ska ligga inom public services uppdrag. Motionärerna menar att public service ska vara opolitiskt och leverera samhällsinformation på ett säkert och opartiskt sätt. I samma motion yrkar motionärerna att ekonomin för public service ses över (yrkande 3) och att regeringen ser över om det är möjligt att ta bort eller sänka tv-avgiften avsevärt (yrkande 4). Motionärerna menar att det är viktigt att se över public services

uppdrag och dess kostnader i syfte att sänka eller helt ta bort radio- och tv-avgiften.

Runar Filper (SD) vill i motion 2019/20:1056 yrkande 1 att det svenska språkets ställning återtas i statliga medier. I kommittémotion 2019/20:1092 vill Aron Emilsson m.fl. (SD) att regeringen tillsätter en större utredning för modernisering av public service som system (yrkande 1) samt att regeringen ser över möjligheterna att slå samman public service-bolagen till ett bolag som sysslar med samtliga format (yrkande 2). Även Markus Wiechel yrkar i motion 2019/20:3151 yrkande 2 om en hopslagning av public service-bolagen. Aron Emilsson m.fl. (SD) anför vidare i kommittémotion 2019/20:1092 att skattefinansierade system kräver hög tilltro och trovärdighet och att finansieringssystemet för public service därför behöver reformeras för att säkra opartiskhet och saklighet (yrkande 3) och att kompetens måste vara primärt framför kvotering och representationstillsättning av ovidkommande kriterier (yrkande 7). Markus Wiechel yrkar vidare i motion 2019/20:3151 om att ägardirektiven till public service-bolagen ska förtydligas (yrkande 3) och att en försäljning av vissa delar av public service bör utredas för ett smalare utbud (yrkande 4).

I kommittémotion 2019/20:3255 anför Per Lodenius (C) yrkande 26 att regeringen noga bör följa utvecklingen inom mediaområdet för att säkra tillgången till allsidig och oberoende nyhetsbevakning och opinionsbildning i hela landet.

Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkar i kommittémotion 2019/20:3378 yrkande 13 om insatser avseende språk, medier och kultur. Motionärerna menar att public service är av betydelse för att hålla minoritetsspråken levande och för att lyfta fram kulturfrågor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar den debatt om formerna för och finansieringen av public service-bolagens verksamhet som nu förs. Under de senaste decennierna har den digitala teknikens inverkan på mediemarknaden tillkommit som en central aspekt att beakta i utformningen av medel och villkor för radio och tv i allmänhetens tjänst.

Sändningstillstånden för public service-bolagen har under 2000-talet föregåtts av kommittéer med regeringsuppdrag att analysera villkor och föreslå nödvändiga förändringar för radio och tv i allmänhetens tjänst. Inför innevarande sändningstillstånd tillsattes en parlamentarisk kommitté (dir. 2016:111 och dir. 2017:73).

Enligt de riktlinjer och villkor som riksdagen beslutat om är grunden för radio och tv i allmänhetens tjänst under perioden 2020–2025 att den bedrivs självständigt i förhållande till såväl staten som olika ekonomiska, politiska och andra intressen. Public service-bolagen ska ha förutsättningar att bedriva en oberoende verksamhet med hög legitimitet, kvalitet och relevans i det moderna medielandskapet (prop. 2018/19:136, bet. 2019/20:KrU2, rskr. 2019/20:2).

Förvaltningsstiftelsen för Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB äger de tre public service-bolagen. Stiftelseformen har valts för att tillgodose kraven på självständighet och integritet för public service-bolagen i förhållande till att staten är den yttersta ägaren. Sedan den 1 januari 2020 är verksamma riksdagsledamöter inte styrelseledamöter i Förvaltningsstiftelsen. Skälet till detta är att verksamma riksdagsledamöter i styrelsen medför en sammanblandning av roller som är olämplig eftersom den kan ge partipolitiken ett för stort inflytande över public service. En styrelseledamot som blir invald i riksdagen bör likaså avsäga sig sitt styrelseuppdrag. För att ytterligare öka graden av självständighet för public service-bolagen beslutade riksdagen i november 2018 att de sändningstillstånd som meddelas av regeringen enligt lagen om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696) närmast efter ikraftträdandet ska gälla i sex år om sändningsverksamhet finansieras med public service-avgift (bet. 2018/19:KrU2, rskr. 2018/19:24). Därefter ska sådana sändningstillstånd gälla i åtta år. Public service-bolagen ska även fortsätta att arbeta med en decentraliserad organisation som skapar förutsättningar för självständigt beslutsfattande på regional och lokal nivå. Utskottet vill också hänvisa till 2018-års grundlagskommitté som har i uppdrag att bl.a. analysera om public service-bolagens oberoende är tillräckligt garanterat genom nuvarande regleringar (dir 2018:51). Uppdraget ska redovisas till regeringen (Justitiedepartementet) senast den 26 augusti 2020.

Public service är en demokratisk kollektiv nytthet som gynnar alla medborgare, oavsett om utbudet konsumeras eller inte och därför ska alla medborgare bidra till finansieringen av public service (prop. 2017/18:261, bet. 2018/19:KrU2, rskr. 2018/19:24). Den 1 januari 2019 trädde lagen (2018:1893) om finansiering av radio och tv i allmänhetens tjänst i kraft. Syftet är att nå ett långsiktigt hållbart och solidariskt finansieringssystem. Intäkterna från public service-avgiften bör i så hög grad som möjligt följa tilldelningen av medel till public service-bolagen. Avgiften bör justeras om det blir för stora skillnader mellan hur mycket medel som kommer in i systemet i relation till riksdagens beslut om tilldelning till public service-bolagen (bet. 2018/19:KrU2 och bet. 2018/19:KrU14).

Public service ska vara tillgängligt för alla, spegla mångfalden i hela landet och kännetecknas av god kvalitet, allsidighet och relevans. Verksamhetens betydelse för den fria åsiktsbildningen ska beaktas och utrymme ska ges för en mångfald av åsikter och meningsyttringar. Public service-bolagens uppdrag 2020–2025 består i att se till hela publikens behov och intressen för att på så vis vara relevanta för alla och inte i första hand att maximera antalet tittare eller lyssnare. Diskriminering ska motverkas utifrån ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv. Nyhetsuppdraget ska bedrivas så det ger allsidig information som utgår från olika perspektiv och stimulerar till debatt. SR och SVT ska stärka sin journalistiska bevakning i svagt bevakade områden och ta hänsyn till kvalitativa nyhetsmediers konkurrensförutsättningar. Första-sändningar och förstapubliceringar på de nationella minoritetsspråken ska öka

under tillståndsperioden jämfört med 2019 års nivåer. Public service-bolagens samlade utbud på de nationella minoritetsspråken ska varje år uppgå till minst samma nivå som 2019. Motsvarande krav ska gälla för SVT:s och UR:s utbud på teckenspråk. Samtliga public service-bolag ska öka sitt utbud på jiddisch under tillståndsperioden i förhållande till den nivå som uppnås 2019.

Med anledning av yrkandet om försäljning av vissa delar av public service vill utskottet uppmärksamma public service-bolagens uppdrag att bidra till att stärka en livskraftig produktionsmarknad i hela landet. Public service-bolagen är med sina långsiktiga och stabila finansieringsförutsättningar viktiga aktörer på den svenska produktionsmarknaden. Deras inköp och beställningar är därmed av avgörande betydelse för ett stort antal produktionsbolag.

Avslutningsvis vill utskottet referera till att riksdagen 1978 fattade beslut om att Sveriges Radios programverksamhet skulle delas upp och flyttas till två dotterbolag, ett för tv och ett för riksradio. Förändringen motiverades med att man ville decentralisera beslut och säkra mångfald i programfrågor. Radion och televisionen skulle stå friare från varandra för att öka mångfalden och bedömningen var att radion inte riskerade att hamna i televisionens skugga med detta upplägg (prop. 1977/78:91, prop. 1977/78:144, bet. 1977/78:KrU24). Utskottet finner ordningen med tre public service-bolag som ändamålsenlig även i dagens medielandskap, inte minst för att säkra en mångfald av perspektiv.

Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:1056 (SD) yrkande 1, 2019/20:1092 (SD) yrkandena 1–3 och 7, 2019/20:1152 (M), 2019/20:1459 (M) yrkandena 1 och 3, 2019/20:2948 (M), 2019/20:3125 (M) yrkandena 2–4, 2019/20:3151 (SD) yrkandena 2–4, 2019/20:3255 (C) yrkande 26 samt 2019/20:3378 (L) yrkande 13.

Distributionskanaler för public service

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att inte begränsa public service-bolagens uppdrag till olika distributionskanaler, renodling av bolagens uppdrag för att inte konkurrera med kommersiella aktörer, att sända nyhetsprogram i sin helhet i tv, tillgång till public service-bolagens material på Åland samt tillgängliggörande av journalistiskt public service-material för fri användning. Utskottet hänvisar till villkor och riktlinjer för innevarande sändningstillstånd 2020–2025 samt pågående utredningsarbete.

Jämför reservation 8 (C).

Motionerna

I motion 2019/20:1459 anför Maria Stockhaus och Camilla Waltersson (båda M) att public service inte bör konkurrera med kommersiella aktörer (yrkande

2) och att regeringen framöver ska sträva efter att formulera public service-bolagens uppdrag på ett sätt som inte begränsar deras uppdrag till specifika distributionskanaler (yrkande 4). Motionärerna menar att public service-bolagen i grunden är leverantörer av innehåll där konsumenten ska kunna välja teknisk plattform men att public service-bolagens uppdrag behöver renodlas och förtydligas för att inte konkurrera med kommersiella kanalers utbud. Betty Malmberg (M) yrkar i motion 2019/20:2720 yrkande 2 att regeringen bör överväga att ge SVT i uppdrag att sända sina nyhetsprogram i sin helhet i tv istället för ständiga hänvisningar till webbplatser. I motion 2019/20:2954 av Edward Riedl (M) yrkar motionären att regeringen bör överväga en granskning av och förtydliga regelverket för SVT:s sändningstillstånd med hänvisning till att public service-bolagens användning av olika medieformer utgör ett hot mot de svenska medieföretag som inte mottar offentlig finansiering. I motion 2019/20:2958 av Edward Riedl (M) yrkas på att regeringen ser över public services möjlighet att använda licenspengar för att konkurrera ut traditionella medier på plattformar som inte omfattas av sändningstillståndet.

Per Lodenius (C) yrkar i motion 2019/20:903 att regeringen bör vidta åtgärder för att garantera tillgång till svensk public service på Åland. I kommittémotion 2019/20:3255 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 28 vill motionärerna att regeringen ser över förutsättningarna för SR, SVT och UR att så långt som det är möjligt tillgängliggöra sitt journalistiska public service-material för fri användning.

Utskottets ställningstagande

Under 2019 fattade riksdagen beslut om formerna för public service-bolagens sändningar samt tillhandahållanden (prop. 2018/19:136, bet. 2019/20:KrU2, rskr. 2019/20:2) och regeringen fattade beslut om sändningstillstånd. Det är avgörande för public services legitimitet och förtroende att en så stor del av befolkningen som möjligt kan ta del av public service-bolagens sändningar.

Marknäten gör att programmen kan tas emot av publiken utan krav på abonnemang och garanterar public service-bolagen en god kontroll över hela distributionskedjan. Public service-bolagens sändningar via marknätet ska därför kunna tas emot av minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen och SR ska fortsätta att sända ljudradio i fyra rikstäckande programtjänster i analoga marksändningar (FM) varav en bör ha regionalt uppdelat innehåll.

Definitionen av public service-bolagens kärnverksamhet har i och med innevarande sändningstillstånd (2020–2025) utvidgats till att omfatta tillhandahållanden av radio- och tv-program på public service-bolagens egna plattformar på fritt tillgängliga och öppna delar av internet. För att upprätthålla public service-bolagens oberoende och integritet och för att få en god kontroll över distributionen via internet ska de egna plattformarna vara prioriterade för att nå publiken. Publiken ska inte vara hänvisad till att använda externa distributionsplattformar för att kunna ta del av public service-innehåll.

Public service-bolagen har även getts möjlighet att tillgodoräkna sig en viss andel av programverksamheten på internet vid uppfyllandet av public service-uppdraget. Varje enskilt innehållsvillkor ska dock huvudsakligen uppfyllas i marknätet. Enbart programverksamhet som bedrivs på bolagens egna plattformar på fritt tillgängliga och öppna delar av internet får tillgodoräknas. Här ska också nämnas 2018-års tryck- och yttrandefrihetskommitténs uppdrag att utreda om det finns skäl att möjliggöra villkor för public service-bolagen som är oberoende av om sändning eller tillhandahållande sker genom tråd eller på annat sätt (dir. 2018:51). Uppdraget ska redovisas senast den 26 augusti 2020 till regeringen.

Ålands tillgång till SVTPlay handlar till stor del om upphovsrättsfrågor. Regeringen uppger i skrivelse 2019/20:115 Verksamheten i Europeiska unionen 2019, att förhandlingarna i EU om direktivet om fastställande av bestämmelser för utövandet av upphovsrätt och närstående rättigheter avslutades under 2019 och att dessa är tillämpliga på vissa av public service-bolagens online-sändningar och vidaresändningar av tv- och radioprogram. Överenskommelsen med Europaparlamentet antogs av rådet den 15 april och direktivet trädde i kraft den 7 juni 2019. Detta kan bidra till en lösning på Ålands möjlighet att ta del av utbudet på SVTPlay. Arbetet med att införliva direktivet i svensk lagstiftning har enligt regeringen påbörjats (prop. 2019/20:1 utg. omr. 17).

Utskottet finner sammantaget inga skäl att rikta tillkännagivanden till regeringen i enlighet med motionsyrkandena. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2019/20:903 (C), 2019/20:1459 (M) yrkandena 2 och 4, 2019/20:2720 (M) yrkande 2, 2019/20:2954 (M), 2019/20:2958 (M) samt 2019/20:3255 (C) yrkande 28.

Nordiskt samarbete inom public service

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om djupare samarbete i nyhetsrapportering mellan de nordiska länderna, om att SVT ska sända nyhetssändningar på nordiska språk och om samverkan mellan nordiska public service-bolag. Utskottet hänvisar till pågående verksamhet.

Jämför reservation 9 (SD).

Motionerna

Aron Emilsson m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2019/20:1092 yrkande 4 se ett djupare samarbete i nyhetsrapportering mellan de nordiska länderna, bl.a. via ett referensgranskningssystem där länderna kan ge varandra konstruktiv kritik. I motion 2019/20:704 yrkar Mats Nordberg och Staffan Eklöf (båda SD) att SVT bör sända nyheter på skandinaviska språk från nordiska länder.

Även Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) vill i motion 2019/20:3143 yrkande 4 se samverkan mellan nordiska public service-bolag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill återigen hänvisa till att SR och SVT enligt sina sändningstillstånd för 2020–2025 ska bedriva nyhetsuppdraget så det ger allsidig information som utgår från olika perspektiv och stimulerar till debatt. Likaså ska de sända program om och från de nordiska grannländerna i syfte att stärka den nordiska kulturgemenskapen.

SR och SVT redogör i sina årliga redovisningar för ett väletablerat och mångsidigt nordiskt samarbete i såväl produktions- som utvecklingsfrågor. Bland annat nämns program som problematiserar likheter och skillnader mellan de nordiska länderna såsom Norsken, svensken och dansken, producerat av Norsk Rikskringkasting (NRK) för radion respektive samproduktionen Världens lyckligaste land, ett tv-program där forskare och kulturpersonligheter diskuterar vad som är så speciellt med Norden.

Utskottet vill i sammanhanget också nämna Nordvision, ett samarbete mellan de nordiska public service-bolagen som syftar till att stärka public service i Norden. Fondens medel är öronmärkta för nordiska samproduktioner och samarbetsprojekt för att stärka det nordiska kultursamarbetet och stimulera nyttjandet av nordiska författare och artister. Nordvision nämner 2019 som ett år då samproduktionerna kring drama för unga var mycket hög med tolv dramaserier och fem dokumentärserier.

Likaså är Nordicom vid Göteborgs universitet en oberoende organisation med medarbetare från samtliga nordiska länder med finansiering från bl.a. Nordiska ministerrådet. Nordicom bedriver forskning om medier och kommunikation för att utveckla kunskapen om mediernas roll i samhället.

Mot bakgrund av ovanstående avstyrker utskottet motionerna 2019/20:704 (SD), 2019/20:1092 (SD) yrkande 4 samt 2019/20:3143 (SD) yrkande 4.

Motioner som bereds förenklad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som beretts i förenklad ordning.

Jämför särskilt yttrande 1 (M) och 2 (C).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare under valperioden behandlat motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som tas upp nedan. Detta har gjorts i betänkande 2018/19:KrU13. Riksdagen avslög i enlighet med utskottets

förslag motionsyrkandena. Utskottet avstyrker följande motionsyrkanden med hänvisning till detta.

Motion 2019/20:341 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. SD yrkandena 1 och 2 samt 4–11

I motionen yrkas om ett förslag till förändringar inom svensk filmpolitik (yrkande 1), om att regeringen ska presentera ett nytt helhetsförslag för svensk filmpolitik i samråd med riksdagens partier och branschens berörda aktörer (yrkande 2), om finansiering av svensk film (yrkande 4), om att utreda möjligheterna till gemensamma nordiska produktionsincitament för film (yrkande 5), om insatser mot illegal hantering av film (yrkande 6), om att regeringen bör tillsätta en förutsättningslös utredning om möjligheterna till en differentierad biografavgift för inhemsk film i förhållande till utomeuropeisk film (yrkande 7), om småortsbiografernas framtid och deras vikt för landsbygden (yrkande 8), om att kulturarvsfilmproduktioner bör vara ett mål för filmpolitiken (yrkande 9), om att det nordiska filmpolitiska samarbetet bör utökas (yrkande 10) samt om det internationella samiska filminstitutet (yrkande 11).

Motion 2019/20:1404 av Lawen Redar m.fl. (S)

I motionen yrkas om att regeringen bör se över möjligheterna att införa produktionsrabatt för film- och tv-inspelningar.

Motion 2019/20:3048 Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 14

I motionen yrkas om att regeringen bör tillsätta en parlamentarisk utredning om filmpolitiken.

Motion 2019/20:3070 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 11

I motionen yrkas om att framtidens filmpolitik bör utredas.

Motion 2019/20:3255 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 10

I motionen lyfts finansieringen av mindre orters biografer betydelse för att ge god tillgång till kultur i hela landet fram och behovet av produktionsincitament för en väl fungerande inhemsk filmbransch.

Reservationer

1. **Medie- och informationskunnighet, punkt 1 (V)**

av Ciczie Weidby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:2147 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

I det samtida informationssamhället har internet i allt större utsträckning kommit att bli ett av flera verktyg för att sprida antidemokratiska budskap med syfte att rekrytera nya medlemmar. Rasistiska och sexistiska budskap har en stor spridning på nätet och för många unga är hat via nätet vardag. De utsätts, ser andra utsättas och utsätter själva andra. De möter kränkningar, hot och trakasserier i bloggar, kommentarsfält och sociala medier. Stora delar av radikaliseringen av enskilda personer och grupper sker via olika chattforum och dolda webbplatser. De falska nyheter som sprids på nätet ser ofta trovärdiga ut. Så pass trovärdiga att de kan lura rutinerade journalister, politiker och experter som borde veta bättre.

Detta faktum ställer stora krav på förmågan och viljan att kritiskt förhålla sig till information och ibland hårt vinklade budskap som förmedlas inom såväl traditionella som digitala medier. Enligt Medieutredningen behövs en nationell medie- och informationskunnighetsreform (SOU 2016:80).

För att lärare ska ha möjlighet att bemöta faktaresistens och argumentera med elever vars åsikter influeras av framför allt alternativa media och fake news krävs kompetenshöjande åtgärder. Det arbetet handlar om något mycket mer än vanlig källkritik. Jag menar att verksamheten inom ramen för Statens medieråds satsning MIK för mig, ett digitalt utbildningsmaterial i medie- och informationskunnighet som vänder sig till skolor, skolbibliotek och folkbibliotek, bör utökas. Jag ser att även Sveriges Utbildningsradio AB spelar en viktig roll för ökad medie- och informationskunnighet hos både elever och vuxna.

Jag vill därför att regeringen ger Statens medieråd i uppdrag att inrätta ett kunskapslyft för lärare i medie- och informationskunskap.

2. Inflytandestruktur, finansiering och spridning av film, punkt 2 (M)

av Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M) och Niklas Wykman (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 15 och
avslår motion
2019/20:341 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD) yrkandena 3 och 12.

Ställningstagande

Kulturpolitikens huvuduppgift är att ge förutsättningar för att mer konst och kultur skapas samt att mer konst och kultur kan möta en publik. Detta har viktiga funktioner även för andra delar av samhället i form av utbildning och bildning, hälsa, integration och tillväxt.

Den illegala spridningen av film kostar svensk film ca 800 miljoner kronor årligen (2015 års siffror). Detta är långsiktigt ett stort hot mot filmen som konstart. Om människor slutar att betala för att se film undergräver detta branschens möjlighet att leva och utvecklas som fri konstart.

Sverige behöver en sammanhängande och väl genomarbetad politik för att komma till rätta med detta växande problem. Vi vill därför att regeringen tillsätter en utredning med uppdrag att utarbeta en sammanhängande och långsiktig strategi.

3. Inflytandestruktur, finansiering och spridning av film, punkt 2 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), David Lång (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:341 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD) yrkandena 3 och 12
samt

avslår motion

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 15.

Ställningstagande

Vi anser att rådande filmpolitik inte ger förutsättningar för en livskraftig filmbransch i Sverige. De filmpolitiska förändringar som genomförts har inte förbättrat förutsättningarna för filmbranschen i stort.

Stiftelsen Svenska Filminstitutets (SFI) samarbete med filmbranschen via de branschråd som finns på plats via den statliga filmpolitiken fungerar inte tillfredsställande. Vi vill att branschen via råden får ett större inflytande än vad som är fallet i dag. Kritiken mot branschråden har varit tung, inte minst från branschen själv och frågan har återkommande hamnat i medialt fokus. Även Statskontoret har under 2019 kritiserat att övergången till den nya statliga filmpolitiken inte har fungerat tillfredsställande vad gäller branschens inflytande via de aktuella råden. Stora delar av den kritik som har framkommit har haft poäng och delas av oss, t.ex. är ett av problemen att branschråden bara håller möten två gånger om året.

Vi anser vidare att det inte bör ingå i SFI:s målsättningar att anslå ekonomiska medel efter könsfördelning. Kvalitetssäkring och bedömning sett till innehållet bör vara de primära kriterierna för huruvida en film får produktionsstöd, framför olika former av kvotering. Jämställdhet innebär för Sverigedemokraterna att män och kvinnor är lika inför lagen och har samma rättigheter och skyldigheter och att alla människor oavsett könstillhörighet har rätt och möjlighet att välja sin egen väg i livet. Vi menar således att jämställdhet inte per definition innebär att män och kvinnor måste göra exakt samma saker i exakt samma omfattning.

Vi vill att åtgärder vidtas i en riktning som ger branschen större möjlighet till insyn och påverkan. Vi vill inte heller att dagens filmpolitik ska ha någon målsättning för att någondera könet ska ha en bestämd minimiandel av produktionsstödet. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

4. Lokala filmarkiv och nationalscen för film, punkt 3 (SD, V)

av Angelika Bengtsson (SD), Ciczie Weidby (V), David Lång (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:137 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 2 och

avslår motion

2019/20:2864 av Anna Sibinska och Mats Berglund (båda MP).

Ställningstagande

Biografernas digitalisering och framväxten av nya digitala visningsformer för livesändningar av exempelvis dans, opera och annan musikföreställning har gett möjligheter till ett ökat och mer flexibelt kulturutbud i hela landet. Av Landsbygdskommitténs betänkande För Sveriges landsbygder – en sammanhållen politik för arbete, hållbar tillväxt och välfärd framgår att digitaliseringen av film medfört att vilande biografier på mindre orter har kunnat öppnas igen (SOU 2017:1).

I Stiftelsen Svenska Filminstitutets arkiv finns närmare 9 000 filmer. Om kommande generationer ska kunna ta del av vårt filmiska kulturarv, från sent 1800-tal till 2000-tal, måste det digitaliseras. Vi anser att det svenska filmiska kulturarvet har lika stor vikt som andra kulturarv och det får inte förfalla. Det filmiska kulturarvet får inte heller vara otillgängligt för allmänheten. Med den digitalisering som nu görs kan filmerna visas på alla digitala biografier och på webben, via dvd och tv m.m. Det handlar kort sagt om en historisk möjlighet att göra kulturarvet tillgängligt i stor skala, samtidigt som det finns en historisk risk att större delen av filmarvet går förlorat om inte denna chans tillvaratas.

Det finns många problem i dag i arbetet med att digitalisera. Dock menar SFI att läget nu ser ljusare ut än bara för ett par år sedan. Däremot står de lokala filmarkiven inför samma tekniska problem som SFI:s arkiv tidigare har mött och de har generellt mindre resurser än de nationella arkiven för att påbörja digitaliseringsprojekt. Med det sagt måste satsningarna kvarstå.

Vi vill att regeringen utreder statusen för de lokala filmarkiven och säkerställer att det finns kompetens, teknik och ekonomiska resurser att digitalisera dessa arkiv. Vidare bör regeringen fastställa om det kan vara aktuellt med ett uppdrag för SFI att ta hand om lokala filmarkiv som riskerar att bli förstörda.

5. Medelsvillkor och riktlinjer för public services sändningar, punkt 4 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), David Lång (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2019/20:1092 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 7 samt

2019/20:3151 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,
bifaller delvis motion
2019/20:1056 av Runar Filper (SD) yrkande 1 och
avslår motionerna
2019/20:1152 av Lars Beckman (M),
2019/20:1459 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M)
yrkandena 1 och 3,
2019/20:2948 av Edward Riedl (M),
2019/20:3125 av Sten Bergheden (M) yrkandena 2–4,
2019/20:3151 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 3 och 4,
2019/20:3255 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 26 och
2019/20:3378 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 13.

Ställningstagande

Public service, tillsammans med tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen, är grundbultar i vårt mediasystem och i förlängningen i vår demokrati. För oss fyller public service en viktig funktion då det är att betrakta som ett allmänintresse. Utifrån Sverigedemokraternas socialkonservativa och nationalistiska utgångspunkt är det av yttersta vikt att det finns en medial aktör som skapar kvalitetsinnehåll på svenska språket, har till uppdrag att spegla hela vårt land och är tillgänglig för samtliga medborgare oavsett enskilda medborgares fysiska förutsättningar. Public service har ett viktigt grunduppdrag i att arbeta med att förmedla kvalitativ samhällsinformation, ha ett brett utbud av svensk och nordisk film- och tv-produktion för svenska folket, producerat på svenska i Sverige och vara en aktör som främjar svenska språket och belyser svensk kultur och natur. Utöver det har public service även ett särskilt viktigt uppdrag att säkerställa att betydelsefull information når hela befolkningen vid krissituationer. Det är därför också viktigt att public service-bolagen får de adekvata resurser de behöver för att kunna utföra det uppdrag som ålagts dem.

Sedan 2015 har vi förespråkat en översyn av finansieringen av public service, med utgångspunkt i ett skattebaserat system utifrån en modell som är utformad likt begravningsavgiften. Eftersom skatten då blir anpassad efter de faktiska kostnaderna som mediet uppbär, hindras politiska intressen att ta kontroll över public services finansiering. Övriga partier anslöt sig senare till vårt förslag.

Skattefinansierade system kräver hög tilltro och trovärdighet. Detta sker vanligtvis inom övrig offentlig förvaltning genom offentlighetsprincipen som garanterar transparens. Med nuvarande finansieringsmodell blir det allt viktigare att man känner förtroende för verksamheten och innehållet. Därför krävs det att nuvarande system, för att få folklig legitimitet, reformeras med flertal åtgärder för att säkra och stärka innehållets saklighet och opartiskhet. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

6. Medelsvillkor och riktlinjer för public services sändningar, punkt 4 (C)

av Per Lodenius (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3255 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 26 och
avslår motionerna
2019/20:1056 av Runar Filper (SD) yrkande 1,
2019/20:1092 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 7,
2019/20:1152 av Lars Beckman (M),
2019/20:1459 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M)
yrkandena 1 och 3,
2019/20:2948 av Edward Riedl (M),
2019/20:3125 av Sten Bergheden (M) yrkandena 2–4,
2019/20:3151 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 2–4 och
2019/20:3378 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 13.

Ställningstagande

Det sker stora och snabba förändringar inom medieområdet och mediavärlden har breddats med ett allt mer differentierat medieutbud. Med den digitala utvecklingen har många fördelar tillkommit, men samtidigt är tidningar under ekonomisk press.

Public service spelar en stor roll för spegling av hela landet. Den behövs sida vid sida med de privata aktörerna för att ha en mångfald av perspektiv. Ett fortsatt brett uppdrag för public service är centralt för att utbudet ska vara fortsatt relevant för många i Sverige.

Det finns ett behov av att noga följa utvecklingen inom medieområdet för att säkra tillgången till allsidig och oberoende nyhetsbevakning och opinionsbildning i hela landet. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

7. Medelsvillkor och riktlinjer för public services sändningar, punkt 4 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2019/20:3378 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 13 och avslår motionerna

2019/20:1056 av Runar Filper (SD) yrkande 1,

2019/20:1092 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkandena 1–3 och 7,

2019/20:1152 av Lars Beckman (M),

2019/20:1459 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M) yrkandena 1 och 3,

2019/20:2948 av Edward Riedl (M),

2019/20:3125 av Sten Bergheden (M) yrkandena 2–4,

2019/20:3151 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 2–4 och

2019/20:3255 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 26.

Ställningstagande

De nationella minoriteterna samer, sverigefinnar, romer, judar och tornedalingar har en lång historia i vårt land och har alla utsatts för en assimileringpolitik som innebar att de inte fick tala sitt språk eller utöva sin kultur. Detta är grunden till att det behövs en särskild politik för de nationella minoriteterna. Målet med minoritetspolitiken är att ge skydd för de nationella minoriteterna, stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande. Individens möjligheter att använda minoritetsspråk i kontakten med myndigheter ska stärkas.

Det offentliga ska understödja ett språk-, kultur- och medieutbud med minoritetsspråksprofil. Public service-verksamheten är av betydelse för att hålla minoritetsspråken levande, för att revitalisera dem, liksom för att lyfta fram kulturfrågor. Program riktade till barn och unga är av särskilt stor betydelse. Antalet sändningstimmar på de nationella minoritetsspråken har ökat något de senaste åren men utbudet är fortfarande begränsat.

Jag vill att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa att utrymme avsätts för sändningar på nationella minoritetsspråk.

8. Distributionskanaler för public service, punkt 5 (C)

av Per Lodenius (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:3255 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 28 och
avslår motionerna
2019/20:903 av Per Lodenius (C),
2019/20:1459 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M)
yrkandena 2 och 4,
2019/20:2720 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,
2019/20:2954 av Edward Riedl (M) och
2019/20:2958 av Edward Riedl (M).

Ställningstagande

Enligt sändningstillstånden för 2020–2025 ska public service-bolagen präglas av folkbildningsambitioner, men genom att begränsa användandet av det producerade materialet till egna kanaler begränsas dessa ambitioner och möjligheter. För att öka allmänhetens och andra mediers användning av det public service-material som Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB samt Sveriges Utbildningsradio AB producerat, behövs en förändring av deras öppenhet och tillgänglighet. Med nya digitala verktyg finns goda möjligheter att få mer public service utan extra kostnader.

Jag vill att regeringen ser över förutsättningarna för SR, SVT och UR att, så långt det är möjligt, tillgängliggöra sitt journalistiska public service-material för fri användning.

9. Nordiskt samarbete inom public service, punkt 6 (SD)

av Angelika Bengtsson (SD), David Lång (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2019/20:1092 av Aron Emilsson m.fl. (SD) yrkande 4 och

bifaller delvis motionerna
2019/20:704 av Mats Nordberg och Staffan Eklöf (båda SD) och
2019/20:3143 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)
yrkande 4.

Ställningstagande

Vår vision är att säkra medborgarnas tillgång till en än mer nyanserad informationsförmedling där viktiga ämnen inte faller i skymundan.

Vi föreslår därför ett djupare samarbete i nyhetsrapportering mellan de nordiska länderna. Vi ser framför oss ett referentgranskningssystem mellan de nordiska länderna där de olika ländernas public service-bolag samordnar tillfällena för att ge varandra konstruktiv kritik. Resultaten bör presenteras offentligt. På så sätt kan de olika ländernas public service-bolag dela med sig av sina styrkor till varandra och minska risken för ensidig rapportering.

Vi vill att regeringen initierar samtal för att se över möjligheterna till ett närmare samarbete mellan de nordiska ländernas nyhetsrapportering. Utformningen ska utredas, men förslaget ska resultera i ett system för hur man gemensamt kan föra fram konstruktiv kritik mot varandra.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (M)

Betty Malmberg (M), Josefin Malmqvist (M), Lotta Olsson (M) och Niklas Wykman (M) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt motionsförslag som finns i betänkandet och som avstyrktes våren 2019. När det gäller kommittémotion 2019/20:3048 yrkande 14 hänvisar vi till det senaste ställningstagandet som gjordes av företrädare från vårt parti i motsvarande frågor i betänkande 2018/19:KrU13.

Vi vidhåller de synpunkter som fördes fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (C)

Per Lodenius (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna under rubriken Motioner som bereds förenklat, eftersom motsvarande förslag har behandlats av utskottet i betänkande 2018/19:KrU13.

Jag vidhåller mitt partis ståndpunkt i motion 2019/20:3255 yrkande 10 men avstår från att ge uttryck för den i detta betänkande.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2019/20

2019/20:137 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att utreda statusen för de lokala filmarkiven och säkerställa att det finns kompetens, teknik och ekonomiska resurser att digitalisera dessa arkiv samt fastställa om det kan vara aktuellt med ett uppdrag för Svenska Filminstitutet att ta hand om lokala filmarkiv som riskerar att bli förstörda, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2019/20:341 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förslag till förändringar inom svensk filmpolitik och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska presentera ett nytt helhetsförslag för svensk filmpolitik, i samråd med riksdagens partier och branschens berörda aktörer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra filmbranschens insyn och påverkan via branschråden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om finansiering av svensk film och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna till gemensamma nordiska produktionsincitament för film och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser mot illegal hantering av film och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en förutsättningslös utredning om möjligheterna till en differentierad biografavgift för inhemsk film i förhållande till utomeuropeisk film och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om småortsbiografernas framtid och deras vikt för landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kulturarvsfilmproduktioner bör vara ett mål för filmpolitiken och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det nordiska filmpolitiska samarbetet bör utökas och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det internationella samiska filminstitutet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i filmpolitiken inte bör anslås ekonomiska medel efter könsfördelning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:704 av Mats Nordberg och Staffan Eklöf (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sända nyheter på skandinaviska språk från nordiska länder via SVT och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:903 av Per Lodenius (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder för att garantera tillgång till svensk public service på Åland och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1056 av Runar Filper (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka och återta det svenska språkets ställning i statliga medier och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1092 av Aron Emilsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en större utredning för en modernisering av public service som system och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att slå samman public service-bolagen till ett bolag som sysslar med samtliga format, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om finansiering av public service och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nordiskt samarbete och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvotering och representationstillsättning utifrån ovidkommande yttre kriterier och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1152 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningen för att upphandla delar av tv- och radioprogrammen i allmänhetens tjänst och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1404 av Lawen Redar m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa produktionsrabatt för film- och tv-inspelningar och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:1459 av Maria Stockhaus och Camilla Waltersson Grönvall (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa grundförutsättningarna för public service, dvs. dess oberoende och självständighet, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att public service inte bör konkurrera med kommersiella aktörer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att public service-uppdraget som sådant bör renodlas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen framöver ska sträva efter att formulera public service-bolagens uppdrag på ett sätt som inte begränsar deras uppdrag till specifika tekniska distributionskanaler och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2147 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Statens medieråd i uppdrag att inrätta ett kunskapslyft för lärare i medie- och informationskunskap (MIK) och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2720 av Betty Malmberg (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ge SVT i uppdrag att sända sina nyhetsprogram i sin helhet på TV i stället för ständiga hänvisningar till webbplatser och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2864 av Anna Sibinska och Mats Berglund (båda MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att upprätta en nationalscen för film och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2948 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att främja en rikstäckande public service och motverka centralisering av public service-företagen och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2954 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en granskning av och förtydliga regelverket kring SVT:s sändningstillstånd och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:2958 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över public services möjlighet att använda licenspengar till att konkurrera ut traditionella medier på plattformar som inte omfattas av sändningstillståndet och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3048 av Lotta Finstorp m.fl. (M):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk utredning om filmpolitiken och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur illegal spridning av filmer kan beivras och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3070 av Christer Nylander m.fl. (L):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning om framtidens filmpolitik och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3125 av Sten Bergheden (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka verksamheter som ska ligga inom public services uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ekonomin för public service och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om det är möjligt att ta bort eller sänka tv-skatten avsevärt och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3143 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om samverkan mellan nordiska public service-bolag och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3151 av Markus Wiechel (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en hopslagning av public service-bolagen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förtydligade ägardirektiv till public service-bolagen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en försäljning av vissa delar av public service för ett smalare utbud och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3255 av Per Lodenius m.fl. (C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om filmpolitiken och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att noga följa utvecklingen inom mediaområdet för att säkra tillgången till allsidig och oberoende nyhetsbevakning och opinionsbildning i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion så långt det är möjligt ska tillgängliggöra sitt journalistiska public service-material för fri användning och tillkännager detta för regeringen.

2019/20:3378 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser avseende språk, medier och kultur och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som bereds förenklat och avstyrks av utskottet

Motion	Motionärer	Yrkanden
7. Motioner som bereds förenklat		
2019/20:341	Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD)	1, 2 och 4–11
2019/20:1404	Lawen Redar m.fl. (S)	
2019/20:3048	Lotta Finstorp m.fl. (M)	14
2019/20:3070	Christer Nylander m.fl. (L)	11
2019/20:3255	Per Lodenius m.fl. (C)	10